

זהר הקדוש עם ביאור הכתר והכבוד

פרשת אמור • מאמר ליל שימורים

הקליפות למקום אחד בנוקבא דתהומא רבא ואינן נמצאות כל כך בעולם, וקדושי מלכא אתערו - וקדושי המלך [-תפארת] מתעוררים, כלומר, שתפארת מקשטת את מלכות עם תכשיטיה כדי שתהיה ראויה להתייחד עמה בליל חמשה עשר יום טוב פסח. **בדין כתיב** - ואז בליל חמשה עשר שמתייחדות תפארת ומלכות כתוב (שם יב מב) **'ליל שמונים הוא ליהנה'**, ופירושו, **דהא זונגא קדישא אשתכח** - שהרי בחמשה עשר בניסן הייחוד הקדוש נמצא, ולכן כתוב 'ליל' ולא 'לילה', הרומז כי עד ליל ארבעה עשר התפשטו הקליפות בלבנה [-מלכות], והוא - השמש [-תפארת], בליל ארבעה עשר **'שמונים' בכלא** - בכל, כלומר, המלכות שומרת ומצפה להתייחד עם תפארת בליל חמשה עשר, וגם תפארת שומרת על מלכות בלילי ישלטו עליה הקליפות. ולכן בליל ארבעה עשר מבטלים את החמץ ושאר, כדי שיתייחדו תפארת ומלכות בליל חמשה עשר.

רבי אחא חולק וסבירא ליה שתפארת ומלכות אינן מתייחדות בליל חמשה עשר, אלא ביום חמשה עשר.

רבי אחא חולק על רבי חייא ואמר, שיעקר יחוד תפארת ומלכות הוא ביום חמשה עשר בניסן. ומפרש, **בגין כך** - כיון שבליל ארבעה עשר מסתלקות הקליפות מן העולם, לכן רק **תקונא דכלא בההוא יומא** - התיקון של מלכות היה על ידי כל העבודות של ביטול שאור וחמץ ושחיטת הפסח באותו יום ארבעה עשר, ובליל חמשה עשר ימצא הישוב של הבית, כלומר, מתקנים ומכינים את הבית [-מלכות] כדי שתהיה ראויה להתייחד באור הבוקר עם התפארת, אבל בליל חמשה עשר עדיין אינן מתייחדות. וזהו פירוש הפסוק, בליל של חמשה עשר, **'שמונים'** - שומרת ומצפה המלכות 'הוא להויה' - להתייחד עם תפארת באור הבוקר של חמשה עשר.

על ידי המצוות שבלייל פסח מכינים את המלכות ליחוד עם תפארת.

ומוסיף רבי אחא, **ווי לאינן דלאו מבני ביתא גניהו** - אוי לאותם שאינם מבני הבית, כלומר, שאינם מתקנים את הבית [-מלכות], ומבטלים את המצוות של ליל פסח במזיד, **פד אתאן לאזדונגא אריונתא פחדא** - כדי שתהיה ראויה

כאשר באים להתייחד כאחד האריות, כלומר, כשמתייחדות תפארת ומלכות, **ווי לאינן דלא אשתמודען גביהו** - אוי לאותן אומות העולם שלא נודע אצלן מצוות ליל פסח. **בגין כך ישראל קדישין מתקנין לון ביתא כל ההוא יומא** - ולכן בני ישראל הקדושים מתקנים להם את הבית [-המלכות] כל אותו יום ארבעה עשר, על ידי ביטול החמץ ושחיטת הפסח, **ועל דזיהו עיילי מאן דעיילי** - ועל ידיהם נכנסים מי שנכנסים, כלומר שעל ידי המצוות שבלייל פסח מתקנים את המלכות שתהיה ראויה להתייחד עם תפארת באור הבוקר, **ואינן חדאן וזמרן תרוניהו** - ולכן בני ישראל שמחים ומזמרים בליל פסח, כי על ידם יתייחדו תפארת ומלכות באור הבוקר. ומסיים רבי אחא, **זכאין אינן ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי** - אשריהם בני ישראל שמקיימים את המצוות בליל פסח בעולם הזה, ואשריהם שעל ידם מתייחדות תפארת ומלכות בעולם הבא.

במאמר זה יבוארו הדרגות שעלו והתקשרו בהן בני ישראל ביציאתם ממצרים, ועד שהתקשרו בקדושה העליונה, מדריגה אחר מדריגה. ויבואר בו ענין יום ארבעה עשר בניסן, וסוד השבתת החמץ וההכנה לפסח, ויחוד המאורות הנעשה בימים אלו, וביאור הפסוק 'ליל שמונים הוא לה' (שמות יב מב), וכן הטעם שכל אחד צריך להראות עצמו בן חורין כאילו הוא יצא ממצרים.

על ידי מצות מילה ופריעה במצרים, ואכילת מן במדבר, זכו בני ישראל להיבדק עד בחינת תפארת.

'בחדש הראשון בארבעה עשר לחדש בין הערבים פסח ליהנה' (ויקרא כג ה). הקשה רבי חייא, למה כתוב **'ובארבעה עשר'**, והלא עיקר יום טוב פסח הוא ביום חמשה עשר בניסן. ותיירץ רבי חייא, **הא אתמר** - הרי למדנו (פסחים ב, א) **דהא בדין** - שהרי אז בליל ארבעה עשר **מבטלין חמץ ושאר**, ועל ידי שמתבטלים **אסתלקו ישראל מרשותא אחרא ואתערנו מניה** - הסתלקו בני ישראל מרשות הקליפות מדריגה אחר מדריגה עד שנעקרו ממנו לגמרי, **ואתחדו במצה קשורא קדישא** - והתייחדו בקשר קדוש עם המצה שהיא בחינת מלכות. ומבאר רבי חייא, **בתר דאתגורו עאלו בה** - לאחר שנימולו במצרים מיד נכנסו והתקשרו עם בחינת מלכות, **עד דאתפרעו ואתגלייא רשימא דלהון** - עד שעשו פריעה במרה והתגלה הרושם שלהם, **וכדין יב להון קשורא באתר עלאה** - ואז השפיע וקשר הקדוש ברוך הוא את בני ישראל במקום יותר עליון, **בקשורא דמהימנותא**, דהיינו ביסוד הנקרא 'קשר האמונה'. ועוד עלו להתקשר כשאלו את המן **באתר דכתיב** - במקום התפארת שכתוב עליו (שמות טז ד) **'הנני ממטיר לכם לחם מן השמים'**, ומדייק רבי חייא, **'מן השמים' דייקא** - דווקא כתוב, כלומר, שעל ידי מילה ופריעה ואכילת המן זכו להתקשר עד בחינת תפארת הנקראת 'שמים', **והא אוקמוה** - והרי כבר העמידוהו שעל ידי המן זכו לבחינת תפארת (זוהר ח"א ויצא קנז).

בשעת חידוש הלבנה הקליפות מתפשטות בעולם, ובליל ארבעה עשר מסתלקות לנוקבא דתהומא רבא, ולכן מבטלים את החמץ ושאר בליל ארבעה עשר בניסן, ובליל חמשה עשר מתייחדות תפארת ומלכות.

מוסיף רבי חייא, **תא חזי** - בוא ראה למה מבטלים את החמץ ושאר דווקא בליל ארבעה עשר, כי **בארביסר** - בליל ארבעה עשר לחדש, **בשעתא דזונגא דסיחרא אשתכח בשלימו עם שמשא** - בשעה שהלבנה [-מלכות] מתייחדת עם השמש [-תפארת] ונמצאת בשלימותה, **וכתרין תתאין לא משתפחין כל כך בעלמא** - וכתרים התחוננים שהם הקליפות לא נמצאים כל כך בעולם. והטעם, **דהא בחדותי דסיחרא** - שהרי בשעת המולד כשהלבנה מתחדשת, **זינין בישיין משתפחין ומתערי לאתפשטא בעלמא** מינים רעים שהם הקליפות נמצאים ומתעוררים להתפשט בעולם, **ובשעתא דזונגא דסיחרא אשתכח בנהירו דשמשא בשלימו** - ובליל ארבעה עשר בחודש בשעה שהלבנה [-מלכות] מתייחדת, ונמצאת בשלימות על ידי שאור השמש [-תפארת] מאיר בה, **מתפנשי פלהו לאתר חד** - מתאספות כל

'ובארבעה עשר' (ויקרא כג ה). הא אתמר (פסחים ב.), דהא בדין מבטלין חמץ ושאר, **ואסתלקו ישראל מרשותא אחרא, ואתערנו מניה, ואתחדו במצה קשורא קדישא. בתר דאתגורו, עאלו בה, עד דאתפרעו, ואתגלייא רשימא דלהון, וכדין יב להון קשורא באתר עלאה, בקשורא דמהימנותא. באתר דכתיב (שמות טז ד) 'הנני ממטיר לכם לחם מן השמים', מן השמים' דייקא, והא אוקמוה (זוהר ח"א ויצא קנז).**

תא חזי, בארביסר בשעתא דזונגא דסיחרא אשתכח בשלימו עם שמשא, וכתרין תתאין לא משתפחין כל כך בעלמא. דהא בחדותי דסיחרא, זינין בישיין משתפחין, ומתערי לאתפשטא בעלמא. ובשעתא דזונגא דסיחרא אשתכח בנהירו דשמשא בשלימו, מתפנשי פלהו לאתר חד, וקדושי מלכא אתערו. בדין כתיב (שם יב מב) 'ליל שמונים הוא ליהנה', דהא זונגא קדישא אשתכח, והוא שמונים בכלא.

רבי אחא אמר, בגין בה, תקונא דכלא בתהוא יומא, ובליליא אשתכח ישובא דביתא. ווי לאינן דלאו מבני ביתא גניהו, כד אתאן לאזדונגא אריונתא פחדא, ווי לאינן דלא אשתמודען גביהו. בגין כך ישראל קדישין מתקנין לון ביתא כל ההוא יומא, ועל דזיהו עיילי מאן דעיילי, ואינן חדאן וזמרן תרוניהו, זכאין אינן ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי.

רבי יוסי סבירא ליה שתפארת ומלכות מתייחדות בליל פסח.

אמר רבי יוסי למה לן לאטרקחא פולי האי - למה לנו להטריח כל כך בפירוש הפסוק 'ליל שמורים הוא לה', לפרשו כרבי חייא [וגם חולק על רבי אחא שאמר שאין יחוד תפארת ומלכות בלילה], והרי קרא שלים הוא -

פסוק שלם הוא, דהא בהאי ליליא זונגא עלאה קדישא אתער ואשתכח - שהרי באותו ליל חמשה עשר מתעורר ונמצא יחוד עליון של תפארת ומלכות, ועל ידי קדושת הייחוד אין כח בקליפות להיאחז במלכות ומסתלקות מן העולם. ומביא רבי יוסי ראיה, הדא הוא דכתיב - זהו שכתוב בהמשך הפסוק (שם) 'הוא הלילה הזה ליהנה שמורים', ומשמעו, 'הוא הלילה' - המלכות, 'הזה ליהנה' - תפארת, כלומר, שבליל חמשה עשר עצמו מתייחדות תפארת ומלכות. ושואל רבי יוסי, מאי - מהו שכתוב 'שמורים', הרי 'שמור' רומז למלכות. ומשיב, לכן כתוב 'שמורים', כי כאילו כתוב תרי - שתי פעמים 'שימור', ופירושו, זונגא דסיהרא בשמשא - כי בליל חמשה עשר שיש יחוד של הלבנה [-מלכות] עם השמש [-תפארת], גם התפארת נקראת 'שימור', הרי שבליל חמשה עשר עצמו מתייחדות תפארת ומלכות.

אמר רבי יוסי, למה לן לאטרקחא פולי האי, קרא שלים הוא דהא בהאי ליליא זונגא עלאה קדישא אתער ואשתכח, הדא הוא דכתיב (שם) 'הוא הלילה הזה ליהנה שמורים', מאי 'שמורים'. תרי, זונגא דסיהרא בשמשא.

לכל בני ישראל לדורתם' (שם), דהא מפאן ולהלאה אתאחדו ואתקשרו בקשורא דשמא קדישא, ונפקו מרשותא אחרא. בניני כה, בארבעה עשר מתקני גרמיהו ומבערי חמין מביניהו, ועיילי ברשותא קדישא. וכדין מתעטרי חתן וכלה, בעטרוי דאימא עלאה, וכעי בר נש לאחזאה גרמיה דאיהו בר חורין - ולכך צריך האדם להראות את עצמו בלילה ההוא שהוא בן חורין, לרמז על יחוד תפארת ומלכות שמקבלות עטרה מן הבינה הרומזת על חירות.

ומפרש המשך הפסוק 'לכל בני ישראל לדורתם',

שפירושו, דהא מפאן - שהרי מכאן לאחר שנימולו בני ישראל וזכו לבחינת מלכות, ולהלאה - ואחר כך עלו מדריגה אחר מדריגה, עד דאתאחדו ואתקשרו בקשורא דשמא קדישא -

שהתאחדו והתקשרו בקשר עם השם הקדוש, דהיינו בחינת תפארת, ונפקו מרשותא אחרא - ויצאו מרשות הקליפות לגמרי. בניני כה - לכן, בארבעה עשר מתקני גרמיהו ומבערי חמין מביניהו - בליל ארבעה עשר בניסן מתקנים את עצמם על ידי שמבערים את החמץ מביניהם, ועיילי ברשותא קדישא - ונכנסים ברשות הקדושה, ומתקנים את המלכות כדי שתהיה ראויה ליחוד. וכדין מתעטרי - ואז בליל חמשה עשר מתעטרים חתן [-תפארת] וכלה [-מלכות], בעטרוי דאימא עלאה - בעטרה של האם העליונה שהוא מידת בינה, הרומזת על מקום החירות, וכעי בר נש לאחזאה גרמיה דאיהו בר חורין - ולכך צריך האדם להראות את עצמו בלילה ההוא שהוא בן חורין, לרמז על יחוד תפארת ומלכות שמקבלות עטרה מן הבינה הרומזת על חירות.

נפשי צמאה לדעת כל רז סודך

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד" ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

גדולי הצדיקים שליט"א מעידיים: ביאור נפלא כזה טרם בא לעולם

מכון ישרים - ירושלים - ידו

ענין זוהר

עבודת אביר יעקב

אור מאיר שמוחה

נהריה